

ת"פ 71291/07/18 - מדינת ישראל נגד יהודה צבי בלוי, יינה של תורה

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כבוד השופט העמית יעקב צבן

ת"פ 71291-07-18 מדינת ישראל נ' צבי בלוי ואח'
מדינת ישראל
נגד
1. יהודה צבי בלוי
2. יינה של תורה (ע"ר)
המאשימה
הנאשמים

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת ראיות בעבירות של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, רישום כוזב במסמכי תאגיד לפי סעיף 423 לחוק (אישום ראשון). הנאשם 1 הורשע בעבירה של שימוש במרמה ובתחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה (אישום שלישי). הנאשמים זוכו מחמת הספק מהעבירות של הלבנת הון שיוחסו להם (אישום שני).

על פי הוראת סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ולחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים תשס"ח-2008, משרד החינוך מעניק תמיכה למוסדות חינוך תורניים, לרבות מדרשות לבנות וזאת באמצעות עמותות רשומות המפעילות את מוסדות החינוך. עמותה רשאית להגיש מדי שנה בקשה מפורטת לתמיכה במוסד חינוכי, ואם המוסד עומד במבחנים, הוא מקבל תמיכה כספית באמצעות העמותה.

הנאשמת 2 הינה עמותה רשומה מאז 2007, הנאשם 1 ניהל את הנאשמת 2 בשנים 2014-2015 והנאשמת 2 תמכה במדרשה לבנות בשם "באר מרים", שנוהלה על ידי אהרן רמתי, רחל רמתי ותלמידות נוספות. על פי כתב האישום, הנאשם 1 ביצע פעולות במטרה להונות את משרד החינוך ולקבל כספים במרמה, הגיש דיווחים שוטפים עם פרטים כוזבים. משרד החינוך העביר לחשבון הבנק של הנאשמת 2 סך 713,062 ₪ והכספים חולקו שלא כדין. הנאשמים הגישו שתי בקשות תמיכה לשנים 2014, 2015 מבלי שבחנו את זכאות המדרשה לקבל כספי תמיכה וזאת בניגוד להצהרתם, בלי לפקח על התנהלות המדרשה, בלי לבדוק קיום תכנית לימודים. לפיכך הדיווחים היו כוזבים והדוחות שקריים. כמו כן, הנאשמים העבירו לאנשי המדרשה סכומי כסף של מאות אלפי שקלים במזומן, בניגוד לכללים. על פי האישום השלישי, הנאשם לקח לעצמו 75,000 ₪ מכספי העמותה ולא דיווח לרשויות המס, תוך כוונה להתחמק מתשלום מס.

בהכרעת הדין נקבע, כי במדרשה "באר מרים" היו רשומות 70 בנות, מחציתן גרו בבית שכור ששימש מדרשה וגם פנימייה. במדרשה התקיימו לימודים, אך ללא מסגרת ברורה, ללא תכנית לימודים מסודרת, ללא חובת השתתפות, לא היה צוות מורים או מדריכים. ארבע בנות הרשומות כתלמידות נתנו שיעורים ומי שנחשב למדריך התורני, אהרן רמתי, לא ידע דבר על תכני הלימוד. כספי התקצוב שהועברו למדרשה שימשו לשכר דירה, תחזוקה, תיקונים ומזון. למדרשה לא היה רישום כלשהו של הכנסות והוצאות. תפקיד העמותה היה להבטיח קיום דרישות משרד החינוך: מינימום 30 בנות, שעות לימוד תורניות 40, ניהול כספי מסודר על ידי העמותה. במדרשה לא היו תנאי לימוד. הנאשמים לא קיימו מערכת

ניהולית כספית מסודרת ומדווחת. הנאשם 1 פעל בשופי בשם העמותה וגייס שניים אחרים שהיו רשומים כביכול כאנשי וועד העמותה. הנאשמים לא בדקו כנדרש מה נעשה במדרשה והאם התקיימו התנאים הלימודיים. הנאשמים דיווחו כי בעמותה יש עשרה מקבלי שכר בתפקיד, אך אלה לא קיבלו שכר. נרשמו 5 תלמידות כמקבלות שכר **ובעיקר**: הנאשמים לא דאגו לרישום של הסכומים שנתנו למדרשה, החליפו כספי בנק במזומן, בניגוד להוראה מפורשת, מסרו כספי מזומן בסכום של כ-170,000 ₪ למדרשה ללא קבלות, ללא חשבוניות, ללא חתימות, ללא מעקב. כספים אחרים בסכומים בסדר גודל של כ-240,000 ₪ הועברו לחשבונות בנק של שרה חממי ללא חשבוניות, קבלות או רישום. בהכרעת הדין נקבע עוד כי הנאשמים לא פיקחו על הנעשה במדרשה, הרישומים במסמכי העמותה היו כוזבים. לא היה רישום הוצאות. הנאשמים לא ביקשו ולא קיבלו מסמכים ובכך נוצקו יסודות עבירת המרמה ורישום כוזב במסמכי התאגיד. הנאשם 1 היה אנונימי, למרות שהוא ביצע את כל הפעולות הללו, שמו נעדר מהמסמכים, מהדיווחים, מהטפסים והוא דאג כי האחרים יהיו רשומים תחתיו. כמו כן נקבע, כי הנאשם קיבל סך 75,000 ₪ בלא ששמו נזכר כלל, בלא ציון, בלא רישום ובלא דיווח לשלטונות המס. לציון, תקופת פעילותו של הנאשם הייתה כ-15 חודשים.

2. הנאשם 1, יליד 1988, קיבל חינוך חרדי בירושלים, נישא בגיל 22, נולדו לו ארבעה ילדים. לאורך השנים עסק כעצמאי ביזמות והתפרנס מכך. עברו נקי. **בתסקיר שירות המבחן** צוין כי הנאשם 1 לקח אחריות מלאה על העבירות, אף כי התיאור שתיאר את מעשיו לפני שירות המבחן אינו מלמד על הפנמה של ממש. שירות המבחן צוין, כי הנאשם הינו אדם בעל התנהגות מרצה, הפעולות שביצע היו בשל נטייתו לריצוי מנהל המדרשה שנתפס אצלו כדמות סמכותית. ההתרשמות הינה כי מדובר בטשטוש גבולות בין המותר והאסור ולכן ישנם גורמי סיכון להישנות העבירה. שירות המבחן התרשם עוד, כי בבסיסו של הנאשם מערכת ערכים נורמטיבית ותקינה, אשר השתדל לאורך השנים להתמיד בתפקוד תעסוקתי וזאת בצד מוכנותו להיעזר בגורמי טיפול. המלצת שירות המבחן הינה לשקול גישה שיקומית, תוך הימנעות ממאסר בפועל בין כתלי הכלא, המלצה לבחון התאמה לביצוע מאסר בעבודות שירות, חתימה על התחייבות כספית ומאסר על תנאי. כל זאת בנוסף לצו מבחן לצורך הליך טיפולי.

3. לבית משפט שלום בירושלים הוגש כתב אישום נגד אהרן רמתי, המייחס לו עבירה של קבלת דבר בתחבולה לפי סעיף 416 רישא לחוק העונשין, וזאת בגין יצירת הקשר בין מדרשת "באר מרים" לנאשמים שלפנינו (ת"פ 6456-12-19). ביום 15.2.21 הגיעו הצדדים שם להסדר טיעון סגור, לפיו הורשע הנאשם בעבירה המיוחסת לו ודינו נגזר לקנס בסך 10,000 ₪ ו-4 חודשי מאסר על תנאי.

4. **ב"כ המאשימה** טענה כי הערך המוגן בו פגעו הנאשמים הוא ניהול ותקצוב מסודר, ראוי וגלוי של כספי ציבור.

במקרים אחרים בהם הוזרמו כספים שלא כדין למוסדות קהילה בסכומים נכבדים, נידונו נאשמים למספר שנות מאסר ואילו מי שהורשעו במרמה בהיקף של עשרות אלפי שקלים נדונו לעבודות שירות. במקרה שלפנינו מדובר במאות אלפי שקלים, הנאשם פעל כאיש קש, ניהל מערכת כספים של למעלה מ-700,000 ₪ בלא רישום מסודר ויצר מצב שלא ניתן לעקוב אחרי הכספים והדיווחים, לפיכך טענה למתחם ענישה של 12-24 חודשי מאסר בפועל ונוכח שיקולים מקלים כמו חלופת הזמן ועונשו של אהרן רמתי, יש להעמיד הנאשם 1 קרוב יותר לחלק התחתון של המתחם, לגזור עליו 15 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, קנס ועל נאשמת 2 קנס.

5. **ב"כ הנאשם** טען כי הנאשם 1 פעל כפי המקובל במערכת הדיווח שיצר משרד החינוך, והמדינה תפסה את

הש"ג במקום לבדוק עצמה וסדרי פעולתה ועל כן אין זה הוגן להטיל אחריות ועונש. הנאשמים פעלו אך ורק לטובת העמותה והמדרשה, הנאשם לקח לעצמו רק 2,000 ₪ לחודש, ועל כן חלקו בפרשה מינימליסטי.

הסנגור הפנה לתסקיר שירות המבחן ולרקע האישי והמשפחתי של נאשם 1 והדגיש את נכונותו להתגייס למהלך משקם.

לעמדת הסנגור, האחראי העיקרי בכל הפרשה הוא אהרן רמתי, שהמדרשה שלו קיבלה סך 412,000 ₪, המהווה יותר מ-60 אחוז מכספי משרד החינוך, ורמתי זה נדון לקנס ומאסר על תנאי בלבד. עוד הדגיש הסנגור את עינוי הדין הממושך של הנאשם, פרשה שהחלה ב-2015, נחקרה וכתב אישום הוגש רק בחלוף 3.5 שנים.

הסנגור הפנה לפסיקה לפיה במקרים של עבירות מרמה נקבע מתחם ענישה בין מאסר על תנאי לעבודות שירות, ועתר לקבל המלצת שירות המבחן.

6. **הערך המון** בו פגעו הנאשמים הוא ניהול ראוי, מסודר ושקוף של כספי ציבור. החוק קבע כי כספים המיועדים למוסדות חינוך ומדרשות יעבור דרך עמותות רשומות, מסודרות בהן הכל ממוסמך, אך הנאשמים עשו בדיוק הפוך. הדיווחים לא היו נכונים, הרישומים כוזבים, הניהול האישי הוסתר, הניהול הכספי היה פתוח וגלוי רק בצד המקבל - קרי לקבל כספים ממשרד החינוך, אך הזרמתו למדרשה הייתה שלא כדין, במזומן, הן ללא רישום ומסמכים. התנהלות כזו מהווה פתח להעברת כספים שלא למטרה הייעודית, ואכן במקרה שלפנינו הרישומים הכוזבים ומעשי המרמה אינם מאפשרים מעקב וידיעה למה יועד כל שקל ושקל, ומדובר בהיקף של מאות אלפי שקלים. הנאשם 1 עצמו לקח סך 75,000 ₪ כשכר (למשך 15 חודש, קרי 5,000 ₪ לחודש), לא דיווח לשלטונות המס, ואינו רשום כלל במסמכי העמותה.

הענישה הנוהגת מגוונת. במקרה שנדון בע"פ (מרכז) 28122-10-14 ביצע הנאשם גניבה וזיוף בהיקף 22,000 ₪ ונדון למאסר בעבודות שירות וקנס; בעפ"ג (חיפה) 55191-01-19 ביצע המערער תרמית הקשורה לרכב בהיקף של כ-77,000 ₪ ונדון למאסר בפועל של 6 חודשים ולקנס 80,000 ₪; ברע"פ 8443/15 הורשע המבקש בשתי עבירות של קבלת דבר במרמה, גלגול שיקים בהיקפים של כמה וכמה עשרות אלפי שקלים ונדון למאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס וצו מבחן.

בת"פ 40544-12-17 (שלום אשדוד) קיבלה הנאשמת במרמה דמי מזונות בהיקף של 160,000 ₪, נקבע מתחם בין של"צ ל-10 חודשי מאסר והנאשמת נדונה לשל"צ וקנס.

בת"פ 46687-12-18 ביצע הנאשם שורת עבירות של קבלת דבר במרמה וקיבל מאות אלפי שקלים, נקבע כי אף שהנאשם ראוי למספר שנות מאסר - נוכח שיקולי שיקום כבדי משקל יש לחרוג ממתחם הענישה ולגזור 9 חודשי מאסר בעבודות שירות ופיצויים בסך 790,000 ₪ לנפגעי העבירה וכן קנס.

מהפסיקה הנוהגת עולה כי היא נעה בין מספר שנות מאסר כאשר היקף עבירות המרמה הוא מיליוני שקלים, לבין מאסרים מתונים בעיקר בעבודות שירות, כאשר מדובר במרמה של עשרות אלפי שקלים.

במקרה שלפנינו שילוב הגורמים שצוינו לעיל מעמיד מתחם ענישה בין 6-18 חודשי מאסר.

7. לנאשם נתונים אישיים הראויים להתחשבות והקלה, עברו נקי, רקע אישי ומשפחתי רגיש ולא קל, וניסיון מועט בפעילויות המצריכות סדר ודיווח. עם זאת, הוא פעל מרגע ראשון בשופי, קרי, בשם אחרים בלא ששמו נרשם או ידוע, אך ידו בכל מהלכי העמותה והמדרשה. לשיקולי הקולא יש להוסיף את עינוי הדין והזמן הרב - שלוש שנים ויותר שחלפו מאז החלה החקירה ועד הגשת כתב האישום, הימשכות ההליך הנוכחי עקב נסיבות שונות. כמו כן, לא ניתן להתעלם מהסדר הטיעון עם מעורב נוסף, אהרן רמתי. מעשיו של הנאשם חמורים ומשמעותיים יותר מאלו של רמתי, שפנה לעמותה על מנת שתיקח את המדרשה תחת חסותה ובמעשה תחבולה - מדרשה לא מתפקדת - גרם לעמותה להתגייס. אולם הנאשם 1 פעל במסווה, ידע מהם כללי הדיווח והרישום ועשה בכספי ציבור כבשלו, הן במזומן והן בהעברות ללא רישום או מסמכים ובניגוד לכללי משרד החינוך וכללי העמותות. מכאן שיש מקום לתת משקל לעונשו של מעורב אחר, אך אחריותו של הנאשם 1 כאן גבוהה יותר והפגיעה בערכים המוגנים מהותית יותר.

התרמית אינה בעצם קבלת הכספים ממשרד החינוך, אלא בשימוש המופקר והמסווה שאינו מאפשר פיקוח, בקרה ומהווה פתח המאפשר ביצוע מעשים חמורים. הנאשם 1 ראוי לעונש מאסר מאחורי סורג ובריח, אולם אין מנוס ממתן משקל מסוים לעונשו של רמתי וכן ל-6 שנים שחלפו מאז החקירה ועד היום ומכאן למסקנה שיש למתן את עונש המאסר ולהעמידו לביצוע בעבודות שירות.

8. לאור האמור אני גוזר על הנאשמים העונשים הבאים:

נאשם 1:

- א. מאסר של 8 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות אך ורק אם הממונה על עבודות שירות יאשר זאת.
- ב. מאסר של 12 חודשים אותם ירצה אם יבצע במשך שלוש שנים עבירות על סעיפים 423, 415 לחוק העונשין.
- ג. קנס בסך 20,000 ₪ שישולם עד ליום 31.7.2021.

נאשמת 2:

קנס בסך 80,000 ₪ שישולם עד ליום 31.7.2021.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ג באדר התשפ"א, 7 במרץ 2021, במעמד הצדדים.

יעקב צבן, שופט
עמית